

Nota reserves en voorzieningen 2019

De raad van de gemeente Nuenen c.a.;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 januari 2019;
gelet op de desbetreffende bepalingen in de gemeentewet;

BESLUIT:

1. De Nota reserves en voorzieningen 2019 vast te stellen;
2. de reserve vrije bestedingsruimte op te heffen en samen te voegen met de algemene reserve;
3. de reserve algemene risicovoorziening op te heffen en samen te voegen met de algemene reserve;
4. de algemene reserve decentralisaties op te heffen en samen te voegen met de algemene reserve;
5. de reserve verkeersregelingen op te heffen, het saldo toe te voegen aan de algemene reserve en de stortingen om te zetten in een exploitatiebedrag (taakveld 2.1 Verkeer en vervoer);
6. de reserve civiele kunstwerken tijdelijk aan te houden tot uiterlijk 31 december 2019;
7. de reserve beelden en plastieken tijdelijk aan te houden tot uiterlijk 31 december 2019;
8. de voorziening verkeersveiligheid tijdelijk aan te houden tot uiterlijk 31 december 2019;
9. geen bespaarde rente meer te berekenen vanaf begrotingsjaar 2020, en de financiële gevolgen van deze systematiek wijziging pas te verwerken in de Programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021 - 2023;

1. Inleiding

In de Financiële verordening 2017 (toelichting artikel 9) is opgenomen dat de raad nadere regels over het beleid betreffende reserves en voorzieningen kan vaststellen. De begroting en jaarrekening bieden beide ook de mogelijkheid om actualisaties op reserves en voorzieningen door te voeren. Aanpassingen hoeven niet noodzakelijkerwijs via een aparte nota plaats te vinden. Maar de raad heeft aangegeven een nieuwe nota wenselijk te vinden.

De wet- en regelgeving rondom gemeentelijke financiën verandert geregeld. De BBV-wijziging van 2016 heeft grote impact gehad en ook tussentijdse notities vanuit de commissie BBV bevatten stellige uitspraken en aanbevelingen voor reserves en voorzieningen. Dit juridische kader willen we verankeren in de nieuwe nota. We gaan hierop in hoofdstuk 2 in.

De raad heeft beleid over reserves en voorzieningen vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2011 en daarnaast in diverse raadsbesluiten die later genomen zijn. Belangrijkste aanpassing ligt in het raadsbesluit Vaststellen wijzigingen reserves en voorzieningen van 26 september 2013 (vanuit de werkgroep Weg naar herstel). Daarnaast is op 5 februari 2015 in de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen beleid over de reserves opgenomen voor zover die tot de weerstandscapaciteit horen (algemene reserves). De financiële situatie van de gemeente Nuenen is inmiddels sterk veranderd en er is behoefte om nieuwe beleidsuitgangspunten vast te stellen. Dit doen we in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 geven we een overzicht van alle reserves en voorzieningen met daarbij het doel en andere bijzonderheden per reserve/voorziening.

2. Wettelijk kader

De wettelijke bepalingen over reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), artikelen 42 tot en met 45. Het kenmerkende onderscheid tussen reserves en voorzieningen is als volgt:

	Reserve	Voorziening
Onderdeel van	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Beschikkingsbevoegdheid	Raad	College
Besteding	Vrij	Staat vast
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Storting	Resultaatbestemmend: komt niet direct ten laste van de exploitatie (tenzij de raad hier vooraf toestemming voor gegeven heeft)	Resultaatbepalend: komt rechtstreeks ten laste van de exploitatie
Onttrekking	Resultaatbestemmend: komt niet direct ten gunste van de exploitatie (tenzij de raad hier vooraf toestemming voor gegeven heeft)	Besteding: rechtstreeks ten laste van voorziening. Vrijval: resultaatbepalend, komt rechtstreeks ten gunste van de exploitatie
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, wel wenselijk	Verplicht

2.1 Reserves

Reserves zijn eigen vermogen dat vrij te besteden is. Voor stortingen in en onttrekkingen aan reserves is toestemming van de raad nodig. De raad kan vooraf al toestemming geven voor stortingen en onttrekkingen. Dit laatste wordt verder toegelicht in hoofdstuk 3.

Het BBV kent twee soorten reserves: algemene reserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserve bestaat uit vermogen waaraan de raad geen bepaalde bestemming heeft gegeven. Het dient in eerste instantie als waarborg voor de continuïteit, kan worden gebruikt voor incidentele dekking en vormt een belangrijk onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit (over dat laatste meer in hoofdstuk 3).

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Het gaat hierbij om een vastgelegde toekomstige aanwending, maar geen financiële verplichting. Om die reden heeft de raad altijd de mogelijkheid om een eerder toegekende bestemming te wijzigen. De bestemming van de ene reserve is echter eenvoudiger te wijzigen dan de andere. Soms kan bijvoorbeeld het opheffen van een reserve een dekkingsprobleem in de exploitatie opleveren of zijn er bepaalde toezeggingen aan derden gedaan.

Uit het overzicht in hoofdstuk 4 blijkt in welke mate de bestemming van de diverse bestemmingsreserves eenvoudig of lastig te wijzigen is.

Reserves hebben de volgende functies:

a) Financieringsfunctie

Door reserves te gebruiken als eigen financieringsmiddel hoeven we minder beroep te doen op de geld- en kapitaalmarkt voor het aantrekken van leningen.

b) Inkomensfunctie / dekkingsfunctie

We kunnen renteopbrengsten van reserves inzetten als dekkingsmiddel voor de exploitatie (= bespaarde rente). We kunnen reserves ook inzetten ter dekking van structurele kapitaallasten[1].

c) Egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gebruikt om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Grote schommelingen in de exploitatie kunnen zo worden opgevangen.

d) Bufferfunctie

De algemene reserve dient voor het opvangen van onvoorziene uitgaven (incidenteel) die noodzakelijk zijn en waarmee in de begroting geen rekening is gehouden. Hieronder valt ook het opvangen van eventuele jaarrekeningtekorten.

e) Bestedings- of spaarfunctie

Deze reserves zijn gevormd voor het realiseren van een vooraf bepaald doel.

Voor de reserves van de gemeente Nuenen zijn met name de functies a, d en e relevant.

Het BBV staat geen negatieve (bestemmings)reserves toe.

[1]Vanaf 2017 is het verplicht om investeringen in maatschappelijk nut (zoals wegen, openbare verlichting) te activeren en af te schrijven over de levensduur. Deze investeringen mogen niet meer in één keer ten laste van een reserve worden gebracht. Als toch besloten is om de investering ten laste van bijvoorbeeld de algemene reserve te brengen, creëren we een dekkingsreserve ten laste van de algemene reserve. De jaarlijkse afschrijvingen worden vervolgens ten laste van die dekkingsreserve gebracht.

2.2 Voorzieningen

Voorzieningen zijn passiefposten op de balans die worden gevormd voor:

1. *verplichtingen of verliezen* waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten (indien een verplichting of verlies zeker is, is sprake van een schuld en niet van een voorziening);
2. *risico's* die op de balansdatum bestaan voor te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een vorig jaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (zoals onderhoudsvoorzieningen);
4. bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
5. *van derden* verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (zoals afval, riolering, parkeerfonds).

Ook voorzieningen moeten altijd een positief saldo hebben.

3. Specifieke beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen

In dit hoofdstuk zetten we de bestaande beleidsuitgangspunten op een rij. Daarnaast geven we aanbevelingen voor aanpassingen.

De raad heeft beleid over reserves en voorzieningen vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2011 en in diverse latere raadsbesluiten. Belangrijkste aanpassing ligt in het raadsbesluit Vaststellen wijzigingen reserves en voorzieningen van 26 september 2013 (vanuit de werkgroep Weg naar herstel). Daarnaast is op 5 februari 2015 in de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen beleid over de reserves opgenomen voor zover die tot de weerstandscapaciteit horen (algemene reserves). De financiële situatie van de gemeente Nuenen is inmiddels sterk veranderd en er is behoefte om nieuwe beleidsuitgangspunten vast te stellen.

3.1 Instellen en opheffen van reserves en voorzieningen

Met het doel de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente te bevorderen is het algemeen uitgangspunt om het aantal reserves en voorzieningen zoveel mogelijk te beperken. Hierbij moeten we wel rekening houden met de wettelijke voorschriften, zoals vermeld in het voorgaande hoofdstuk. Baten en lasten voor het realiseren van de beleidsdoelen lopen zoveel mogelijk via de exploitatie. Daar vindt ook de integrale afweging plaats. Voorkomen moet worden dat de aanwezigheid van veel bestemmingsreserves leidt tot uitholling van het bestuurlijk afwegingsproces: als bepaalde beleidsvoorstellen passen binnen het doel van de bestemmingsreserve en deze daartoe voldoende financiële ruimte biedt, worden deze doorgaans gemakkelijker gehonoreerd dan beleidsvoorstellen waarvoor op een andere wijze dekking moet worden gevonden.

Instelling van reserves en voorzieningen vindt plaats door een raadsbesluit. Gelet op het bovenstaande moet dit degelijk worden onderbouwd. Het gaat hierbij om:

- Een duidelijke doelstelling per reserve of voorziening;
- Afspraken over instellen, storten, onttrekken en opheffen van de reserve of voorziening;
- Afspraken over de hoogte en duur van de reserve of voorziening;
- Inzicht in hoeverre de reserve vrij besteedbaar is.

De raad kan reserves en voorzieningen opheffen als het doel waarvoor ze destijds zijn ingesteld is achterhaald, het gewenste (beleids)doel ook via een reguliere begrotingspost in de exploitatie kan worden gerealiseerd of de wet- en regelgeving dit dwingend voorschrijft.

3.2 Aanvulling van reserves en voorzieningen tot het afgesproken minimum/maximum

Resultaatbepaling

Voor reserves en voorzieningen met een afgesproken minimum geldt dat deze bij de jaarrekening worden aangevuld tot de afgesproken ondergrens. De aanvulling komt ten laste van het resultaat vóór bestemming. Indien het resultaat vóór bestemming negatief is, komt de aanvulling tot het afgesproken minimum ten laste van de algemene reserve. Indien de algemene reserve onder het afgesproken minimum komt, doet het college een (ombuigings)-voorstel om de algemene reserve weer boven het minimum te krijgen.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming wordt altijd via het raadsvoorstel bij de jaarrekening voorgelegd aan de raad. In principe storten we positieve jaarresultaten vanuit de grondexploitatie in de algemene reserve grondexploitatie en het overige resultaat in de algemene reserve. Negatieve resultaten vanuit de grondexploitatie onttrekken we aan de algemene reserve grondexploitatie en het overige resultaat aan de algemene reserve.

3.3 Beschikkingsbevoegdheid

De beschikkingsbevoegdheid bepaalt wie wanneer mag beschikken over een reserve of voorziening.

Over reserves beschikt de raad. Dit kan vooraf of achteraf:

- *Vooraf*: Het college vraagt voorafgaand aan de besteding toestemming aan de raad. Dat kan op verschillende manieren, zoals via de begroting of via een apart raadsvoorstel.
- *Achteraf*: Het college vraagt achteraf (via tussentijdse rapportages of jaarrekening) toestemming aan de raad door aan te geven over welke reserves is beschikt, voor welk bedrag en met welk doel.

In het overzicht van de reserves en voorzieningen in hoofdstuk 4 komen de voorwaarden van storting en onttrekking per reserve terug.

Voor de beschikkingsbevoegdheid van voorzieningen geldt dat het college bevoegd is voor de aanwending ervan, mits de uitvoering één op één loopt met de door de raad goedgekeurde (onderhouds)plannen.

3.4 Interne financiering en rentebijdriving

Renteopbrengsten van reserves kunnen worden ingezet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ("bespaarde rente"). In de begroting 2017 is besloten om te blijven rekenen met bespaarde rente over reserves.

Op sommige reserves wordt rente bijgeschreven, met name de algemene en bestemmingsreserves grondexploitatie. De commissie BBV raadt dit af en wij stellen daarom voor om dat vanaf 2019 niet meer te doen. In het overzicht van de reserves (hoofdstuk 4) hebben we dat per reserve aangegeven.

De systematiek van bespaarde rente creëert een fictieve rentelast en leidt naar het oordeel van de commissie BBV tot het (onnodig) opblazen van de programmalasten. Het gaat daarmee ten koste van de eenvoud en transparantie. De commissie doet daarom de aanbeveling om geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

Wij stellen daarom voor om voortaan geen rentevergoeding over het eigen vermogen meer te berekenen. Dit is een voorlopig beleidsuitgangspunt. Omdat de rente voor de begroting 2019 al is doorgerekend en doorwerkt in onder meer de tariefberekeningen van riolering en afval, verwerken wij de consequenties pas in de begroting 2020.

Aan voorzieningen mag geen rente worden toegevoegd (art.45 BBV). Uitzondering is de voorziening verliesgevende complexen; dit is feitelijk ook geen voorziening, maar een afwaardering van de geactiveerde bouwgrondprojecten. Reden is dat deze voorziening is gewaardeerd tegen netto contante waarde en er dus in de berekening al is uitgegaan van rentetoevoeging. Vanaf 2016 wordt dit rentepercentage jaarlijks door het Rijk vastgesteld.

3.5 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat om buffers in het eigen vermogen en in de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt om niet begrote kosten te dekken, zonder dat dit gevolgen heeft voor het beleid en de uitvoering van taken.

Het BBV schrijft niet voor welke begrotingsonderdelen tot de beschikbare weerstandscapaciteit horen. Dit kunnen gemeenten naar eigen inzicht bepalen.

Onder beschikbare weerstandscapaciteit vallen de volgende zaken:

Incidenteel (eigen vermogen):

- Algemene reserve
- Reserve vrije bestedingsruimte
- Algemene reserve bouwgrond
- Algemene risicovoorziening
- Algemene reserve decentralisaties
- Stille reserves

Structureel (exploitatie):

- Raming onvoorziene uitgaven
- Onbenutte belastingcapaciteit

In de Nota risicomangement en weerstandsvermogen 2015 wordt hier dieper op ingegaan. De doelen die in deze nota bij de reserves zijn genoemd zijn overgenomen in onderstaand overzicht (hoofdstuk 4).

4. Overzicht van de bestaande reserves en voorzieningen

In dit hoofdstuk geven wij een beschrijving van de reserves en voorzieningen volgens een vaste indeling. De beschrijving is gebaseerd op de aandachtspunten uit hoofdstuk 3:

- Is er een duidelijke doelstelling geformuleerd en is die doelstelling nog actueel?
- Hoe vinden stortingen en onttrekkingen plaats?
- Is er een onderbouwd minimum of maximum omvang aan te geven?
- Hoe lang loopt de reserve of voorziening door?
- In hoeverre is de reserve of voorziening geoormerkt of aan te merken als vrij besteedbaar?
- De voorgestelde aanpassingen ten opzichte van het huidige beleid.

4.1 Reserves

Algemene reserves

Algemene reserve

Doelstelling	Het opvangen van eventuele jaarrekeningtekorten of andere financiële tegenvallers. De reserve is onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit.
Beschikkingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vindt plaats door opheffing of overschrijding van de maximum afgesproken omvang van andere reserves.

Gewenste omvang	Onttrekking vindt plaats door dekkingsvoorstellen uit raadsbesluiten of het voeden van reserves die minder dan de minimum afgesproken omvang hebben. Minimum: 10% van de uitkering gemeentefonds plus inkomsten ozb (op basis van de Handleiding artikel 12 Financiële verhoudingswet). Jaarlijks wordt dit minimumbedrag bij de jaarrekening bepaald, waarbij we afronden op € 100.000,-. Maximum: geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Geen.
Aanpassing	Geen.
Reserve vrije bestedingsruimte	
Doelstelling	Hierin wordt het niet bestemde resultaat van de jaarrekening gestort. Deze middelen kan de raad inzetten voor de gevolgen van het actualiseren en doorrekenen van de bestaande meerjarenbegroting en het overbruggen van incidentele tekorten. Ook deze reserve is onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vindt plaats vanuit positieve jaarrekeningresultaten. Onttrekking vindt plaats door dekkingsvoorstellen uit raadsbesluiten.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Niet.
Aanpassing	Wij heffen deze reserve op en voegen hem samen met de algemene reserve om hiermee de eenvoud en inzichtelijkheid te bevorderen.
Reserve algemene risicovoorziening	
Doelstelling	Afgezonderd deel van het weerstandsvermogen waarin het bedrag is opgenomen dat nodig is om de risico's op te vangen.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting ten laste van jaarrekeningresultaat of onttrekking ten gunste van jaarrekeningresultaat.
Gewenste omvang	Hoogte van het benodigd weerstandsvermogen minus het beschikbaar weerstandsvermogen, zoals blijkt uit de paragraaf weerstandsvermogens. Bij voldoende weerstandsvermogen is deze reserve dus leeg.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Voor het weerstandsvermogen, dus de lopende risico's.
Aanpassing	Bij een weerstandsratio van minimaal 1 is deze reserve altijd nihil. Wij heffen deze reserve op en voegen hem samen met de algemene reserve om hiermee de eenvoud en inzichtelijkheid te bevorderen.
Algemene reserve decentralisaties	
Doelstelling	Buffer om eventueel optredende tekorten van de decentralisaties sociaal domein op te vangen.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting ten laste van jaarrekeningresultaat of onttrekking ten gunste van jaarrekeningresultaat.
Gewenste omvang	Maximaal € 500.000
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Niet.
Aanpassing	De risico's in het sociaal domein zijn onderdeel van het benodigd weerstandsvermogen en moeten worden opgevangen binnen het weerstandsvermogen. Wij heffen deze reserve op en voegen hem samen met de algemene reserve om hiermee de eenvoud en inzichtelijkheid te bevorderen.
Algemene reserve grondexploitaties	
Doelstelling	- Buffer voor conjuncturele risico's (vertragingen in gronduitgifte, grondprijsaanpassingen door economische malaise e.d.); - Buffer voor exploitatierisico's in de grondexploitatie; - Dekkingsmiddel voor nieuwe verliesgevende herstructurering en ruimte om tekorten op nieuwe plannen te financieren.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vindt plaats vanuit winsten op grondexploitaties en vrijval van voorziening verliesgevende complexen. Onttrekking vindt plaats door verliezen op grondexploitaties en voeding van de voorziening verliesgevende complexen. Het opvangen van verliezen loopt via de voorziening verliesgevende complexen bouwgrond.
Gewenste omvang	Afhankelijk van de risico's. Jaarlijks voeren wij in de jaarrekening een risicoanalyse voor de grondexploitatie uit. Hierbij zetten we de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit van de grondexploitatie tegen elkaar af.

Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Gedeeltelijk, dit is onder meer afhankelijk van het weerstandsvermogen van de grondexploitatie.
Aanpassing	Op deze reserve werd rente bijgeschreven. Vanaf begrotingsjaar 2019 schrijven wij geen rente meer bij, waarmee de inzichtelijkheid toeneemt.

Algemene reserve grondexploitaties (winstnemingen)

Doelstelling	De tussentijdse winstnemingen vanuit de bouwgrondprojecten af te zonderen van de algemene reserve grondexploitatie en andere stortingen in reserves. Omdat deze tussentijdse winstnemingen onzeker zijn is ervoor gekozen om ze in een aparte reserve te storten.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vindt plaats vanuit tussentijdse winstnemingen op grondexploitaties. Onttrekking vindt plaats als tussentijdse winstnemingen uit het verleden verlaagd moeten worden.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Gedeeltelijk, dit is afhankelijk van de toekomstige risico's van de projecten waarvoor de winst is genomen. Die kunnen jaarlijks schommelen.
Aanpassing	Geen.

Bestemmingsreserves

Reserve bouwgrond; bovenwijkse voorzieningen

Doelstelling	Deze reserve is bedoeld voor investeringen met een "bovenwijkse" karakter, zoals in de infrastructuur (ontsluitingswegen, verkeersstructuur) die buiten de nieuwbouwwijk ligt, maar er wel voor aangelegd wordt en/of voor meerdere wijken dient.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vanuit bouwgrondprojecten en anterieure overeenkomsten. Onttrekking voor investeringen in bovenwijkse voorzieningen.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Op deze reserve werd rente bijgeschreven. Vanaf begrotingsjaar 2019 schrijven wij geen rente meer bij, waarmee de inzichtelijkheid toeneemt.

Reserve bouwgrond; sociale volkshuisvesting

Doelstelling	Stimuleren van initiatieven op het gebied van de sociale volkshuisvesting.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten op basis van het jaarlijks vast te stellen Kader grondprijzen en exploitatiebijdragen, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele publiekrechtelijke overeenkomsten. Onttrekking voor bijdragen in sociale volkshuisvesting.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Op deze reserve werd rente bijgeschreven. Vanaf begrotingsjaar 2019 schrijven wij geen rente meer bij, waarmee de inzichtelijkheid toeneemt.

Reserve bouwgrond; parkmanagement

Doelstelling	Samenwerking tussen bedrijven en gemeente met het oog op een gezond economisch werk- en leefklimaat. De activiteiten staan in het teken van duurzaamheid, verbetering, kostenbeheersing, ruimtebeheersing en gemak voor ondernemers en arbeid.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten op basis van het jaarlijks vast te stellen Kader grondprijzen en exploitatiebijdragen, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele publiekrechtelijke overeenkomsten.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Op deze reserve werd rente bijgeschreven. Vanaf begrotingsjaar 2019 schrijven wij geen rente meer bij, waarmee de inzichtelijkheid toeneemt.

Reserve bouwgrond; groen voor rood

Doelstelling	Financiering van landschapsinvesteringen als gevolg van ontwikkelingen in het landelijk gebied en investeringen gericht op versterking en verbetering van de landschappelijke kwaliteiten van de gemeente Nuenen.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten op basis van het jaarlijks vast te stellen Kader grondprijzen en exploitatiebijdragen, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele publiekrechtelijke overeenkomsten.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Op deze reserve werd rente bijgeschreven. Vanaf begrotingsjaar 2019 schrijven wij geen rente meer bij, waarmee de inzichtelijkheid toeneemt.

Reserve begraafplaats Oude Landen

Doelstelling	De raad heeft bij de aanleg van de begraafplaats in 2011 besloten om een marktconform tarief te heffen voor de begraafplaats waardoor niet alle kosten gedekt worden door het grafrecht tarief. Voor het egaliseren van de lasten en baten is deze reserve gevormd.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting ten laste van jaarrekeningresultaat of onttrekking ten gunste van jaarrekeningresultaat. De rente over de reserve begraafplaats Oude Landen is meegenomen in de berekening van het saldo baten en lasten van de begraafplaats.
Gewenste omvang	Er is momenteel een discussie gaande of deze reserve (gedeeltelijk) een voorziening zou moeten worden om aan de BBV-regels te voldoen. De gedachte daarachter is dat grafrechten bijdragen van derden zijn, waartegenover een verplichting staat om gedurende een aantal jaren het graf te onderhouden.
Looptijd	Zodra de bestemmingsreserve weer op het oorspronkelijke niveau is van € 1.000.000 wordt deze terug in de algemene reserve gestort en opgeheven (aan het eind van de afschrijftermijn van de begraafplaats).
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Bestemmingsreserve I&A

Doelstelling	Het bekostigen van toekomstige investeringen uit het informatiebeleidsplan (I&A) in Dienst Dommelvallei.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Er vinden geen structurele stortingen plaats. Indien uit de jaarrekening van Dienst Dommelvallei blijkt dat de I&A-gelden niet (geheel) zijn besteed, dan stelt het college aan de raad voor deze gelden te storten in de reserve I&A. Onttrekkingen betreffen het onderdeel I&A-kosten van de gemeentelijke bijdrage aan Dienst Dommelvallei.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Reserve verkeersregelingen

Doelstelling	Egalisatie van sterk schommelende kosten van groot onderhoud.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Jaarlijkse storting ten laste van het jaarrekeningresultaat.
Gewenste omvang	Voor verkeersregelingen is geen beheerplan vastgesteld. Volgens de huidige regels van het BBV moet voor kapitaalgoederen een beheerplan aanwezig zijn waarvan de financiële gevolgen in de begroting zijn verwerkt. Alleen op tijdelijke basis kan een bestemmingsreserve worden aangehouden. Daarom laten wij deze reserve vervallen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Niet.
Aanpassing	We laten deze reserve vervallen en zetten de stortingen om in exploitatielasten.

Reserve civiele kunstwerken

Doelstelling	Egalisatie van sterk schommelende kosten van groot onderhoud.
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Jaarlijkse storting van het benodigd (gemiddeld) bedrag ten laste van het jaarrekeningresultaat. Onttrekking betreft de kosten voor onderhoud aan diverse civiele kunstwerken.
Gewenste omvang	Op dit moment is geen actueel beheerplan vastgesteld, maar het staat wel op de bestuurlijke planning voor 2019. Volgens de huidige regels van het BBV moet voor kapitaalgoederen een beheerplan aanwezig zijn waarvan de financiële gevolgen in de begroting zijn verwerkt. Alleen op tijdelijke basis kan een bestemmingsreserve worden aangehouden. Wij houden deze reserve

	tijdelijk aan tot uiterlijk 31-12-2019. Bij het vaststellen van het beheerplan (gepland voor 2019) kan de reserve vervallen en indien nodig worden omgezet in een voorziening.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Niet.
Aanpassing	Wij houden deze reserve tijdelijk aan tot uiterlijk 31-12-2019. Bij het vaststellen van het beheerplan (gepland voor 2019) kan de reserve vervallen en indien nodig worden omgezet in een voorziening.

Reserve beelden en platiëken

Doelstelling	Egalisatie van sterk schommelende kosten van groot onderhoud.
Beschikkingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting ten laste van het jaarrekeningresultaat.
Gewenste omvang	Op dit moment is geen actueel beheerplan vastgesteld. Volgens de huidige regels van het BBV moet voor kapitaalgoederen een beheerplan aanwezig zijn waarvan de financiële gevolgen in de begroting zijn verwerkt. Alleen op tijdelijke basis kan een bestemmingsreserve worden aangehouden. Wij houden deze reserve tijdelijk aan tot uiterlijk 31-12-2019. Bij het vaststellen van het beheerplan (gepland voor 2019) kan de reserve vervallen en indien nodig worden omgezet in een voorziening.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Niet.
Aanpassing	Wij houden deze reserve tijdelijk aan tot uiterlijk 31-12-2019. Bij het vaststellen van het beheerplan (gepland voor 2019) kan de reserve vervallen en indien nodig worden omgezet in een voorziening.

*Dekkingsreserves***Dekkingsreserve reconstructie aansluiten Nuenen Z-W op A270**

Doelstelling	Dekking kapitaallasten reconstructie aansluiting Nuenen ZW op A270
Beschikkingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Dekkingsreserve HOV2

Doelstelling	Dekking kapitaallasten investering HOV2
Beschikkingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Dekkingsreserve onderzoek bereikbaarheidsakkoord

Doelstelling	Dekking kapitaallasten onderzoek bereikbaarheidsakkoord
Beschikkingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Dekkingsreserve ecologische verbindingzone Hooidonk

Doelstelling	Dekking kapitaallasten ecologische verbindingzone Hooidonk
Beschikkingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.

Aanpassing	Geen.
Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	
Doelstelling	Dekking kapitaallasten hybrideveld RKGSV Gerwen
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	
Doelstelling	Dekking kapitaallasten onderzoek mobiliteitsprojecten
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Dekkingsreserve nieuwbouw Hongerman	
Doelstelling	Dekking kapitaallasten nieuwbouw Hongerman
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Dekkingsreserve renovatie Klooster	
Doelstelling	Dekking kapitaallasten renovatie Klooster
Beschikingsbevoegdheid	Raad.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit andere reserve. Onttrekking jaarlijks als dekking voor afschrijving van de investering.
Gewenste omvang	Boekwaarde investering waarvoor de reserve is ingesteld.
Looptijd	Tot het einde van de economische levensduur van de investering.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

4.2 Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Pensioen voormalige wethouders	
Doelstelling	Bekostiging van pensioenen voormalige wethouders. Op basis van de Wet APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) is de gemeente zelf verantwoordelijk voor de pensioenen van (ex-) wethouders.
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Storting of vrijval vindt jaarlijks plaats op basis van actuariële berekening ten laste of ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Onttrekkingen betreffen de werkelijke pensioenbetalingen aan (voormalige) wethouders.
Gewenste omvang	Bij de voorziening worden toekomstige doelvermogens berekend. De te hanteren rekenrente is wettelijk vastgelegd en is bepalend voor de jaarlijkse storting: hoe lager de rekenrente, hoe hoger de storting. De voorziening is tegen netto contante waarde gewaardeerd.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Milieuschade Schenkels/Collse Hoefdijk

Doelstelling	Kosten van milieuschade op terrein Schenkels/Collse Hoefdijk
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Stortingen ten laste van jaarrekeningresultaat. Onttrekkingen betreffen betalingen in verband met de afwikkeling van deze zaak.
Gewenste omvang	Op basis van risicobeoordeling.
Looptijd	Totdat de zaak juridisch is afgesloten.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Voorzieningen voor onderhoud en egalisatie

Voorziening onderhoud gebouwen

Doelstelling	Uitvoering groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het beheerplan (meerjarenonderhoudsplan) gebouwen
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Stortingen zijn de gemiddelde onderhoudsuitgaven per jaar conform beheerplan. Onttrekkingen betreffen uitgaven groot onderhoud gebouwen conform beheerplan. Jaarlijks wordt bekeken of het onderhoudswerk ook daadwerkelijk noodzakelijk is of kan worden uitgesteld.
Gewenste omvang	Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarrekening bepaald of de omvang van de voorziening strookt met het toekomstige onderhoud conform het beheerplan. Tekorten of overschotten komen ten laste of ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Voorziening onderhoud wegen

Doelstelling	Uitvoering groot onderhoud aan wegen conform beheerplan wegen
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Stortingen zijn de gemiddelde onderhoudsuitgaven per jaar conform beheerplan. Onttrekkingen betreffen uitgaven groot onderhoud gebouwen conform beheerplan. Jaarlijks wordt bekeken of het onderhoudswerk ook daadwerkelijk noodzakelijk is of kan worden uitgesteld.
Gewenste omvang	Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarrekening bepaald of de omvang van de voorziening strookt met het toekomstige onderhoud conform het beheerplan. Tekorten of overschotten komen ten laste of ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Voorzieningen door derden bekleemde middelen

Voorziening afval

Doelstelling	Egalisatie van baten en lasten van de afvalexploitatie zodat tariefschommelingen worden voorkomen.
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Het verschil tussen de baten en lasten in een boekjaar wordt gestort in of onttrokken aan de voorziening, ten laste of ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Voorziening riolering

Doelstelling	Egalisatie van baten en lasten van riolering zodat tariefschommelingen worden voorkomen, conform het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Het verschil tussen de baten en lasten in een boekjaar wordt gestort in of onttrokken aan de voorziening, ten laste of ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Voorziening promotie-inkomsten

Doelstelling	De marktcoopliden betalen een bijdrage in de promotieactiviteiten voor de markt. De acties die plaatsvinden worden door de markt bedacht. Daarbij is het budget leidend.
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Storting: bijdrage marktcoopliden. Onttrekking: kosten van acties voor de markt.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Parkeervonds

Doelstelling	Aanleg van parkeervoorzieningen vanuit bijdragen derden.
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Storting is bijdragen van derden. Onttrekking betreft uitgaven aan parkeervoorzieningen in overleg met de ondernemers.
Gewenste omvang	Geen. De regel is dat bedrijven parkeerplaatsen op eigen terrein realiseren. Als dit niet kan en het bedrijf gevestigd is in het centrum, is het mogelijk om deze verplichting af te kopen. Deze middelen zijn dan bedoeld om parkeerplaatsen elders te realiseren. Afkoop kan slechts plaatsvinden na toestemming van het college.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Voorziening verkeersveiligheid

Doelstelling	Dit betreft gelden die in overleg met de MRE moeten worden aangewend voor activiteiten in het kader van de verkeersveiligheid.
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	De laatste jaren hebben geen mutaties plaatsgevonden in deze voorziening.
Gewenste omvang	Geen.
Looptijd	Onbeperkt.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Wij houden deze reserve tot uiterlijk 31-12-2019 aan. Als de reserve dan nog niet is besteed en er nog geen plan voor is ontwikkeld, valt deze vrij bij de jaarrekening 2019.

Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties

Doelstelling	Betaling aan het Regionale Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW), gefaseerd in de jaren 2017 tot en met 2019.
Beschikingsbevoegdheid	College.
Storting / onttrekking	Storting heeft eenmalig plaatsgevonden vanuit algemene reserve. Onttrekkingen betreffen betalingen aan het ROW.
Gewenste omvang	Overeenkomstig regionale afspraken over betaling aan het ROW.
Looptijd	Tot en met 2019.
Geoormerkt	Volledig.
Aanpassing	Geen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 21 februari 2019
DE RAAD VOORNOEMD,
de voorzitter, M.J. Houben MBA
de griffier, M.C.P. Laurensen Msc